

ЖЕНИ АДДІМ

Шериндең көзөл айылдарни да-
ват да иккисіншін штадиран, мұасир меб-
үзуда, жетекшерлердик рұну маңа долу
шेңдерлер жағын. әлдебијіта ез саси ма-
қадан көнчылармен да деңгелдір. Бүн-
дердан бири да Тоғғит Махмудадур.
О. бир сырға лирик шеңдерleri маңа оку-
чуларымын рагбеттікін газанныштырып.
Азорнош бу күндерде және шағирин
«Бузовна гајалары» адам китабчасы-
мын чандай бураяныштырып. Китабча,
мұаллиғин «Казиесен да жернәсән
де...» шеңдер жаңа шағындырып. Бу шең-
дер және шағирин беүк Совет төрлөгінің
олын зарын мәннабеттікінің бадын жа-
здықтар. Ашығыдағы нағырлар на га-
зар сөзінде деңгелнештер.

Мемсоветтөр деңгелінен көтмәншам
гарыш-гарыш,

Чөх дәллары, чөх дүзләрі һатта
мана деңгел таныш.
—Лаки бүтүн бүнлар мана айдан,
күндән тамиз калып;
Жашадыңнан сини дөгна калып,
азиз-калып.
Кернәсем да бу јөрләри, севим-
лидер инам кини,
На олсун ик, көрнәннешан синам-
дағы үрејими?..

Бу шеңдерде Ватан мәннабетін жыгчам
да тә'сірлі бир дылдағы фәздағы олун-
нушшадур.

Китабчая дағыл олар шеңдерлерин бир-
тисини (әмбекер мәктублары), «Сед-
диз, Етери!», «Сөзеки да инфрат»,
(«Мамын нағманы») бу рұнда жазыл-
нушшадур.

Чаван шағир үрекдән дүрдугу, де-

килан жашадығы мемсуладан жағыр.
«Кал, оғзум, каль», «Данамдан айры-
ланда», «Сана ана демек олмаз», «Не-
че гајтарын?» шеңдерleri мұаллиғин
көзүзүә мәс'үллијеттіңиси маңа ғанаш-
дығыны сүбут едір. Бу шеңдерде
шағир, чөтадың ана мәннабеті мұғаби-
лиңде борчундан даңыштырып.

Тоғғит Махмуд ғаниниң сөз де-
ңеңде, таза бадын тасвир қаситалары
тапшыла, оржиннал фикирләр сөзлеме-
жә чөләйшір, да экспер ғаиләрда буна
мұалғын фәздағы олур. О. күнүн тәләбзәркі-
не чаваб беріле жағынан да жаңа шағын-
нан да жаңа шағынан да жаңа шағынан
жазылғанда топланған шеңдерлерин чоуды
мұасир мебүзуда жазылнушшадур. Мұал-
лиғ «Көңчлик», «Гызылчым», «Ма-
нин нағманы», «Шадда» да с. шең-

деринде совет адамының фәдакар амо-
нини тәрәниңү стишишадир.

Т. Махмудудың бурадағы шеңдерин
негансызы да деңгелдір. О. бәзән вази-
каторника, сөз деңгелдерін грамма-
тик ғануналара, уйгум шокидә ишләт-
шір. Меселең: «Енимиздин» ағасына
«еримиздин» (сан. 43), «мұтағајат бол азұн-
дан» ағасына «мұтағајат бол азұн» (сан.
43) да с.

Тоғғит Махмудудың «Бузовна гајала-
ры» китабчасы мұаллиғин шеңдер, аза-
сан, мәс'үллијеттә ғанашдығыны, оку-
чуларымын зейтуңу олшаға биліктілес-
тердің жағынан да жаңа шағынан да жаңа шағынан
жазылғанда жағынан да жаңа шағынан да жаңа шағынан

Рафаил ЗЭКА